

FFURFLEN ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB – MATRICSAU AC AWGRYMIADAU

Matrics a Sgorio Cydraddoldeb - mae'r Asesiad Effaith Integredig yn seiliedig ar sgorio risg RAG fel a ganlyn:

TEBYGOLRWYDD				
Annhebygol	Tebygolrwydd Isel	Posib	Tebygolrwydd Uchel	Bron yn sicr
1	2	3	4	5

ARDRAWIAD		
5	VH	Trychinebus – achos cyfreithiol (hawliad gwahaniaethu)
4	H	Major – mater difrifol a all arwain at gyhoeddusrwydd negyddol a chamau disgyblu yng nghyd-destun y Gwasanaeth.
3	M	Cymedrol – cwyn allanol neu gŵyn fewnol.
2	L	Mân – mae angen diwygiadau bach ychwanegol neu newidiadau i bolisi.
1	VL	Ychydig o effaith – dim ond mân ystyriaethau sydd eu hangen.

			ARDRAWIAD				
			VL	L	M	H	VH
			1	2	3	4	5
TEBYGOLRWYD D	Bron yn sicr	5	5	10	15	20	25
	Tebygolrwydd Uchel	4	4	8	12	16	20
	Posib	3	3	6	9	12	15
	Tebygolrwydd Isel	2	2	4	6	8	10
	Annhebygol	1	1	2	3	4	5

Sgôr Risg Cyffredinol	Disgrifiad	Monitro
1 – 4 Hylaw	Gall y risg fod mor isel fel bod y Gwasanaeth yn dewis ei dderbyn ac yn hytrach yn cofnodi bod y risg wedi'i nodi ac na fydd angen unrhyw gamau pellach oherwydd ei debygolrwydd neu effaith isel. Fel arall, efallai y bydd angen mân ystyriaethau wrth eu gweithredu.	Bydd Arweinydd y Prosiect yn cynnal goruchwyliaeth ac yn parhau i reoli'n lleol.
5 – 10 Canolig	Bydd perchennog EIA yn lliniaru risgiau a nodwyd trwy ddiwygiadau bach neu'n gweithredu rheolaethau pellach sy'n lleihau neu'n dileu'r risg. Fel arall, gallai'r perchennog gadarnhau bod yr holl gamau rhesymol wedi'u cymryd i liniaru'r risg ac nad oes unrhyw gamau rhesymol pellach yn bosibl.	
12 – 15 Uchel	Ni ellir cyflwyno'r polisi, y prosiect neu'r gwasanaeth hwn nes bod ymgynghoriad allanol a / neu fewnol manwl wedi digwydd gyda'r rhai y mae'r maes gwaith hwn yn effeithio arnynt.	Bydd sgoriau uwch na 12 yn gofyn am gamau pellach, ac ar y pwynt hwnnw argymhellir ymgynghori â'r noddwr prosiect perthnasol neu'r Prif Swyddog.
16 – 25 Uchel iawn	Mae risgiau uchel wedi'u nodi, felly cymerwch gamau ar unwaith. Os yw camau cyfreithiol yn debygol, yna ni all y Gwasanaeth fwrw ymlaen â'r polisi heb ei newid yn sylfaenol. Os yw'r effaith yn parhau i fod yn ddifrifol hyd yn oed gyda'r lliniaru hwn, yna bydd yn rhaid ymgynghori â grwpiau mewnol a / neu allanol.	

FFURFLEN ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB

Diben

Mae'r Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb hwn yn sicrhau nad yw polisiâu, prosiectau a darpariaeth y Gwasanaeth yn gwahaniaethu'n anghyfreithlon yn erbyn unrhyw berson, yn enwedig y rhai sy'n dod o dan nodweddion gwarchodedig fel yr amlinellir yn Neddf Cydraddoldeb 2010. Mae cwrpas yr EqlAs penodol hwn yn sicrhau bod ein Gwasanaeth yn mynd y tu hwnt i unrhyw ofynion cyfreithiol a dyletswyddau cydraddoldeb y sector cyhoeddus. Mae'r ddogfen hon yn ceisio nodi risg(au) i bobl, ac yn darparu rhywfaint o ddisgrifiad o sut mae'r Gwasanaeth yn bwriadu lliniaru risg o'r fath.

Unwaith y bydd EqlA wedi'i gwblhau, bydd yn rhaid iddo gael ei wirio a'i lofnodi gan y Pennaeth Adran berthnasol. Dylai unrhyw un sy'n cwblhau EqlA ac sy'n aneglur ynglŷn ag unrhyw un o'r cynnwys gysylltu â'r Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant.

Teitl	Cynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol (CRMIP) 2026/27 - Mapio cychwynnol ac ymgysylltu cyn ymgynghoriad.
Amcan corfforaethol sy'n cael ei ymdrin	Ein Hegwyddor Pobl. Ein Hegwyddor Atal. Ein Hegwyddor Diogelu. Ein Hegwyddor Ymateb. Ein Hegwyddor Amgylchedd.
Adran / swyddogaeth sy'n cynnal yr asesiad	Cynllunio Perfformiad a Thrawsnewid.
Pwy sy'n gyfrifol am weithredu'r polisi?	Noddwr y Prosiect – ACFO Anthony Jones
Pwy sy'n ymwneud â'r broses asesu effaith?	Pennaeth Cynllunio, Perfformiad a Thrawsnewid Rheolwr Cynllunio a Pherfformiad Corfforaethol Uwch Ddadansoddwr Cynllunio a Pherfformiad Corfforaethol Dirprwy Bennaeth Cyfathrebu Corfforaethol Pennaeth Cyfathrebu Corfforaethol

	Swyddog Iaith Gymraeg Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant
Beth yw nodau / amcanion / canlyniadau disgwyliedig y polisi / menter / gwasanaeth?	Nod yr ymarfer mapio cyn yr ymgynghoriad yw nodi grwpiau diddordeb cydraddoldeb perthnasol ac aelodau ehangach o'r gymuned sy'n cynrychioli poblogaeth amrywiol Gogledd Cymru. Trwy nodi'r grwpiau penodol hyn o bobl ar draws gwahanol nodweddion gwarchodedig, bydd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn gallu mabwysiadu dull wedi'i dargedu i sicrhau bod adborth cynhwysfawr yn cael ei gasglu ynghylch blaenoriaethau'r Cynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol a'r gweithgarwch arfaethedig drwy gydol 2026 i 2027. Trwy ddull wedi'i dargedu, gellir mabwysiadu methodolegau cyfathrebu addas sy'n galluogi gwahanol gymunedau i ddarparu adborth trwy eu dulliau a ffefrir. Er bod rhai pobl yn mwynhau siarad mewn lleoliad grŵp, mae'n well gan eraill ddarparu adborth personol ac unigol trwy ddulliau eraill.
Pwy sydd i fod i elwa o'r prosiect?	Rhanddeiliaid mewnol ac allanol.
A yw'r polisi / menter / gwasanaeth at ddibenion allanol neu fewnol?	Mewnol ac allanol.
A yw'r polisi / menter / gwasanaeth hwn yn cael effaith ar y gwasanaeth dyletswydd ar alwad?	Oes, mae'r holl randdeiliaid yn ymwneud yn uniongyrchol â'r ymgynghoriad hwn.
A yw sefydliadau eraill yn rhan o'r cyflwyniad? Os felly, nodwch pa rai y rhain allai fod.	Mae rhestr lawn o randdeiliaid a fydd yn cynorthwyo ein Gwasanaeth i ymgysylltu'n effeithiol â Chymuned Gogledd Cymru.
Pa wybodaeth / profiad blaenorol sydd gan y Gwasanaeth, h.y. menter debyg a beth ddywedodd y wybodaeth hon wrthym? (gall gwybodaeth fod yn ddata demograffig, h.y. canfyddiadau'r cyfrifiad, canfyddiadau ymchwil, cymariaethau rhwng polisïau tebyg yn ein Gwasanaeth a Gwasanaethau eraill, data	Bydd ein Gwasanaeth yn defnyddio'r data demograffig a phoblogaeth diweddaraf sy'n darparu gwybodaeth am y grwpiau amrywiol ar draws Gogledd Cymru. Mae hyn yn cynnwys y Swyddfa Ystadegau Gwladol, ffynonellau data Llywodraeth Cymru, Stonewall, MIND, Gingerbread a llawer o ffynonellau eraill. Yn dilyn ymgynghoriadau tebyg lle cynhaliwyd ymgysylltiad helaeth â chymuned Gogledd Cymru, bydd y Gwasanaeth yn elwa o fethodoleg proffil risg

arolygon, data monitro cydraddoldeb, ymarferion casglu data ad hoc).	cymunedol sefydledig. Bydd ymarfer mapio cynhwysfawr yn helpu i nodi rhanddeiliaid sy'n cynnwys grwpiau buddiannau cydraddoldeb ac unigolion y gellir eu diffinio fel rhai sy'n cael eu clywed yn anaml iawn, sy'n aml yn cynnwys rhai o'r bobl fwyaf 'mewn perygl' yn ein cymdeithas.
A yw asesiad effaith tebyg wedi'i gynnal gan Wasanaethau Tân ac Achub eraill neu awdurdodau lleol mewn perthynas â pholisi tebyg? Os felly – a yw'n bosibl addasu / ymgorffori eu canfyddiadau?	Mae amryw o ymgynghoriadau Gwasanaethau Tân ac Achub eraill wedi'u rhannu gyda'n gwasanaeth fel ffordd o fabwysiadu arfer gorau. Mae asesiadau blaenorol yn ein helpu i nodi risg ac mae'r Gwasanaeth yn gallu gweithredu ymyriadau addas sy'n lliniaru'r risg hon. Mae asesiadau blaenorol yn helpu'r Gwasanaeth i fyfrio ar ddysgu profiadau blaenorol o'u harferion eu hunain, ond sefydliadau tebyg eraill sydd wedi ymgynghori â'u cymunedau.
Dyddiad yr adolygiad nesaf (os yw'n berthnasol)	Bydd yr asesiad hwn yn cael ei adolygu fel rhan o'r broses werthuso. Bydd asesiad ar wahân yn cael ei ddatblygu mewn perthynas â'r ddogfen Cynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol a'r holl weithgareddau cysylltiedig sydd wedi'u cynnig rhwng 2026 a 2027.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Nodweddion Gwarchodedig neu Thema Cydraddoldeb			Rhesymeg dros eich penderfyniad (cynnwys / cyfeirio at dystiolaeth) Sut allai hyn gael effaith?
Oedran (band)			Disgrifiad o'r band oedran:
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	Cyfanswm y boblogaeth ar draws Gogledd Cymru yw 697,115 (ONS, 2025). Mae'r duedd o boblogaeth hŷn wedi parhau, gyda mwy o bobl nag erioed o'r blaen yn y grwpiau oedran hŷn. Mae'r

4	1	4	ONS (2023a) yn nodi bod 22.3% o'r boblogaeth yn 65 oed a hŷn. O'r holl awdurdodau lleol yng Nghymru mae Conwy a Ynys Môn â'r boblogaeth dros 65 uchaf, a Chonwy sydd â'r ganran uchaf o bobl 90 oed yng Nghymru. Gyda chroestoriad mewn golwg, mae'n ddefnyddiol archwilio anabledd ac oedran oherwydd gwahaniaeth nodedig yn y data rhwng 2011 a 2021, yn enwedig yn y grwpiau oedran iau a hŷn (ONS, 2023b). Rhwng 2011 a 2021, dangosodd cyfran Gogledd Cymru a oedd yn fenywod, 15-24 oed ac a oedd wedi'u cyfyngu gan gyflyrau iechyd hirdymor neu anableddau, gynnnydd o 0.5 pwynt canran, ac ar gyfer dynion yn y grŵp oedran hwn adroddwyd cynnydd o 0.3 pwynt canran. Gwelwyd gostyngiad hefyd ar gyfer pob band oedran >54 oed, mewn dynion a menywod, o'r boblogaeth gyffredinol sydd wedi'u cyfyngu gan gyflyrau iechyd hirdymor neu anableddau (cyfrifiad 2011) i'r rhai sydd ag anabledd o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (cyfrifiad 2021). Bydd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cofnodi anghenion pobl ar draws pob grŵp oedran drwy ymarfer mapio cynhwysfawr. Mae'r broses hon yn helpu i nodi a chysylltu â phartneriaid allweddol sy'n cysylltu'r Gwasanaeth â phobl ifanc, pobl o oedran gweithio a phobl hŷn. Gyda chroestoriad mewn golwg, bydd y gwasanaeth yn elwa o weithio gyda phartneriaid presennol a hefyd yn datblygu cysylltiadau newydd yn ystod y cyfnod cyn-ymgyngori. Trwy bartneriaethau, bydd y Gwasanaeth yn ymgysylltu â phobl ar draws gwahanol gategorïau oedran ar draws pob lleoliad daearyddol, ethnigrwydd, rhyw, statws economaidd-gymdeithasol, anableddau a chyflyrau iechyd.
---	---	---	---

Anabledd			Mae data cyfrifiad 2021 yn dangos bod gan 20.1% o boblogaeth Gogledd Cymru anabledd fel y'i diffinnir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Gwynedd a Sir y Fflint yw dau o'r awdurdodau lleol sydd â'r gyfran isaf o bobl anabl yng Nghymru. O ystyried croestoriadwyedd, ar draws poblogaeth
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	

4	2	8	Gogledd Cymru, y gyfran a oedd yn fenywod ac a oedd ag anabledd fel y'i diffinnir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 oedd 11% a'r gyfran a oedd yn ddynion ac a oedd ag anabledd fel y'i diffinnir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 oedd 9.1%. Roedd cyfran y rhai a adroddodd fod eu gweithgareddau o ddydd i ddydd wedi'u cyfyngu llawer gan eu hanabledd, ar draws dynion a menywod, yn uwch na'r cyfrannau a adroddodd fod eu gweithgareddau o ddydd i ddydd yn gyfyngedig ychydig. Pobl anabl yn rhai o'r bobl fwyaf difreintiedig yn ein cymdeithas, felly rydym yn cydnabod pwysigrwydd cofnodi eu hanghenion, eu dyheadau a'u disgwyliadau o wasanaeth tân ac achub modern. Er mwyn cyfleu anghenion pobl sy'n bodloni'r diffiniad o 'anabl' (gan gynnwys y rhai sydd â chyflyrau iechyd hirdymor) yn ystod yr ymgynghoriad, bydd y Gwasanaeth yn gwneud y mwyaf o'u partneriaethau gyda MIND Dyffryn Clwyd, Dementia Actif Gwynedd, Dementia Gogledd Cymru, Cronfa Clust Arbennig Chole a Sophie (CSSEF) a grwpiau cymunedol sy'n darparu ar gyfer pobl anabl. Mae'r Gwasanaeth wedi datblygu cysylltiadau rhagorol â grwpiau cymunedol sy'n cynnwys pobl anabl a phobl sy'n byw gyda chyflyrau iechyd hirdymor. Bydd grwpiau ffocws penodol a dulliau eraill yn cael eu defnyddio i gasglu adborth gyda grwpiau cymunedol, elusennau, rhwydweithiau anabledd a grwpiau cymorth a fydd yn galluogi ein gwasanaeth i geisio barn pobl anabl. Mae rhestr gynhwysfawr o gysylltiadau cymunedol o bob rhan o Ogledd Cymru wedi'i coladu.
---	---	---	--

Iechyd Meddwl a Lles			Er bod iechyd meddwl yn dod o dan y diffiniad o anabledd, mae GTAGC wedi gwahanu'r grŵp hwn o bobl oherwydd natur a heriau sy'n gysylltiedig â thargedu pobl o safbwynt iechyd meddwl a lles.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
4	2	8	Mae iechyd meddwl a lles yn cwmpasu grŵp eang o bobl sy'n profi hwyliau isel, gorbryder, iselder ac ati. Felly, bydd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn gweithio'n agos gyda grwpiau cymorth ac elusennau i estyn allan a chael adborth gan bobl â chyflyrau iechyd meddwl. Mae'r ymarfer mapio wedi nodi partneriaid allweddol a fydd yn galluogi'r Gwasanaeth i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon. Yn ystod ymgynghoriadau blaenorol ar y Cynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol, trefnwyd grwpiau ffocws gyda MIND ac maent wedi galluogi'r Gwasanaeth i gysylltu'n uniongyrchol â'r gynulleidfa darged hon. Gweler y rhestr gyswllt ymgysylltu â'r gymuned am fanylion llawn.

--	--	--	--

Rhyw			Yn ôl ONS (2021a), mae poblogaeth Gogledd Cymru wedi'i rhannu'n gyfartal ar draws menywod (51.1%) a dynion (48.9%). Er y bydd ymgysylltu â dynion a menywod yn digwydd yn organig trwy gyswllt â gwahanol grwpiau diddordeb cydraddoldeb, mae rhai sefydliadau penodol ar sail rhywedd yn ein galluogi i gysylltu â grwpiau rhywedd ag anghenion penodol (e.e. pobl hŷn, di-waith, rhieni). Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn gweithio'n agos gyda Chanolfan Menywod Gogledd Cymru a sefydliadau cydraddoldeb rhywiol eraill sy'n cefnogi cannoedd o fenywod lleol sy'n profi trais domestig, tlodi a diweithdra. Mae gan y Gwasanaeth berthynas sefydledig gyda gwahanol dimau chwaraeon a darparwyr hamdden sy'n benodol i ryw sy'n darparu ffordd effeithiol i gysylltu â miloedd o ddynion a menywod ar draws gwahanol grwpiau oedran, pobl arbennig o oedran gweithio. Mae gan ein tîm atal berthynas hirsefydlog â Grwpiau Cymorth Ffrindiau Dementia sydd wedi bod yn ffordd effeithiol o ymgysylltu â rhai menywod hŷn o'r blaen.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
4	1	4	

Beichiogrwydd Mamolaeth a			Er mwyn sicrhau bod Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn estyn allan ac yn dal anghenion pobl sy'n feichiog a'r rhai o fewn eu cyfnod mamolaeth, mae ymarfer mapio cynhwysfawr wedi nodi partneriaid allweddol i helpu i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon. Mae partneriaid allweddol yn cynnwys grwpiau menywod yn unig, grwpiau cymorth rhieni lleol a rhanbarthol, grwpiau LHDT+ a 'Pride', darparwyr gofal plant a grwpiau cymorth babanod. Mae gan y Gwasanaeth berthynas sefydledig â llawer o sefydliadau partner i sicrhau bod y grwpiau hyn yn gallu darparu adborth.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
4	2	8	

Ailbennu Rhywedd / Hunaniaeth			Mae Stonewall (2022) yn amcangyfrif bod rhwng 0.5% ac 1% o'r boblogaeth yn drawsrywiol a/neu anneuaidd. Mae data cyfrifiad 2021 yn dangos bod 0.3% (1,828 o bobl) 16 oed neu'n hŷn, o fewn poblogaeth Gogledd Cymru, naill ai'n uniaethu fel traws, anneuaidd, neu hunaniaeth rhywedd heblaw am eu rhyw adeg eu geni, sy'n is nag amcangyfrif cyffredinol poblogaeth Stonewall. Bydd adborth cynhwysfawr gan bobl drawsrywiol a / neu nad ydynt yn binaty yn cael ei ddal trwy'r cysylltiadau helaeth â gwahanol rwydweithiau LHDT+ lleol a grwpiau 'Pride'. Mae'r partneriaid yn cynnwys Pride Cymru, North Wales Pride, Unique Transgender a rhwydweithiau LHDT+ eraill ledled Gogledd Cymru. Bydd ymgysylltu wedi'i dargedu â phobl drawsrywiol ac anneuaidd yn cael ei gyflawni trwy grwpiau ffocws a fydd yn cael eu trefnu mewn partneriaeth â'n partneriaid, ac mae hyn wedi'i gyflawni'n llwyddiannus mewn ymgynghoriadau blaenorol.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
3	2	6	

Cyfeiriadedd Rhywiol			Mae Stonewall yn amcangyfrif bod rhwng 5-7% o'r boblogaeth yn lesbiaidd, hoyw, deurywiol neu gyfeiriadedd rhywiol arall sy'n wahanol i heterorywiol (Gweler GIG, 2015). Mae Stonewall (2022) wedi cyhoeddi adroddiadau mwy diweddar sy'n awgrymu bod pobl ifanc yn fwy tebygol o fod yn agored am gyfeiriadedd rhywiol a hunaniaeth rhywedd. Mae gan Ogledd Cymru gymuned LGB+ sy'n tyfu ac mae ymddangosiad digwyddiadau balchder newydd, grwpiau cymorth a rhwydweithiau staff yn y gweithle yn golygu bod ymgysylltu â'r gynulleidfa hon yn fwy ystyrlon na'r blynyddoedd blaenorol. Gyda intersectionality mewn golwg, mae'n ddefnyddiol gwybod proffil oedran pobl sy'n uniaethu fel LHD+ sy'n tueddu i fod yn iau na'r boblogaeth gyffredinol. Roedd mwy na hanner y rhai a nododd eu bod yn LHD+ (57.9%) rhwng 16 a 34 oed (ONS, 2021d). Mewn cyferbyniad, roedd llai na thraean o'r boblogaeth gyffredinol rhwng 16 a 34 oed (29.6%). Mae'r wybodaeth hon yn helpu ein gwasanaeth i wybod pwy i ymgysylltu. Er mwyn sicrhau bod Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn estyn allan ac yn dal anghenion pobl â gwahanol gyfeiriadedd rhywiol, mae ymarfer mapio cynhwysfawr wedi nodi partneriaid allweddol i helpu i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon. Bydd partneriaid allweddol gan gynnwys Pride Cymru, Balchder Bae Colwyn, Balchder Gogledd Cymru, elusennau LHDT+, timau
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
4	2	8	

			chwaraeon LHDT+, rhwydweithiau staff LHDT+ ledled y rhanbarth a grwpiau cymorth LGBTQ+ lleol yn ein helpu i gysylltu â phobl ar draws gwahanol grwpiau oedran.
--	--	--	--

Priodas neu Bartneriaeth Sifil			Yn ôl Cyfrifiad 2021, o'r boblogaeth 16 oed neu'n hŷn yng Ngogledd Cymru, mae 44.8% yn briod neu'n mewn partneriaeth sifil. Yn gyffredinol, nid yw'r nodwedd warchodedig hon yn cyflwyno unrhyw risgiau penodol. Er, mae'n bwysig pwysleisio, mae rhai pobl sy'n byw ar eu pennau eu hunain yn cael eu hystyried yn fwy mewn perygl oherwydd llai o anallu i alw am gymorth neu alw am help mewn argyfwng. Yng Ngogledd Cymru, adroddwyd bod un o bob tair aelwyd yn data cyfrifiad 2021 yn "aelwydydd un person", gydag un o bob chwe aelwyd yng Ngogledd Cymru yn cael eu hadrodd fel "aelwydydd un person" dros 65 oed.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
3	1	3	Bydd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cysylltu â phobl sy'n briod neu mewn partneriaeth sifil drwy ein rhyngweithio â gwahanol grwpiau buddiannau cydraddoldeb yn ystod y cyfnod cyn ymgynghori. Fel nodwedd warchodedig, mae'n ddefnyddiol deall aelwydydd sy'n cynnwys dau neu fwy o bobl sy'n cael mynediad at wasanaethau, yn bennaf oherwydd y gall preswylwyr unigol fod mewn mwy o berygl o rai mathau o ddigwyddiadau (h.y. tanau anheddau domestig).

Crefydd a/neu Gred			Mae'r Gwasanaeth yn cydnabod bod rhywfaint o amrywiaeth o ran cysylltiadau crefyddol a systemau cred pobl ar draws Gogledd Cymru. Yn yr un modd, rhaid cydnabod bod 41.6% o boblogaeth Gogledd Cymru wedi adrodd "Dim crefydd". Dywedodd tua hanner poblogaeth Gogledd Cymru, 49.8%, eu crefydd fel Cristnogaeth, fodd bynnag, dywedodd cyfanswm o 52% o boblogaeth Gogledd Cymru fod â systemau cred wedi'u halinio, wedi'u rhannu ar draws 44 o gategoriâu crefydd a systemau cred eraill. Mae'r data hwn yn dangos bod gan tua hanner poblogaeth Gogledd Cymru gysylltiadau crefyddol. Felly, mae mannau addoli a sefydliadau sy'n seiliedig ar ffydd yn ffordd resymegol i ymgysylltu â'r gynulleidfa hon.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
3	3	9	Er mwyn sicrhau bod Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn estyn allan ac yn dal anghenion pobl grefyddol a'r rhai sy'n arsylwi system gred benodol, mae ymarfer mapio wedi nodi partneriaid allweddol i'r Gwasanaeth gysylltu âg hwy. Ymhlith y partneriaid allweddol mae rhai mannau addoli sefydledig ledled Gogledd Cymru, sefydliadau sy'n seiliedig ar ffydd, elusennau, cymuned leol a rhai grwpiau cymorth sy'n gweithio'n agos gyda grwpiau crefyddol. Mae rhai grwpiau crefyddol wedi bod yn fwy heriol i gysylltu â nhw yn y gorffennol, yn bennaf oherwydd nad oes canolfan neu leoliad penodol lle mae rhai o'r crefyddau lleiafrifol yn cwrdd. Fel aelodau o Fforwm Rhyng-ffydd Gogledd Cymru, gall y Gwasanaeth elwa o'r cysylltiadau a'r berthynas sydd wedi'u datblygu gyda gwahanol grwpiau crefyddol, ffydd a dyneiddiol yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Ras			Mae Gogledd Cymru wedi dod yn fwy ethnig amrywiol yn ystod y degawd diwethaf. Yn ôl data'r cyfrifiad yn 2021, cynyddodd cyfran poblogaeth Gogledd Cymru sy'n dod o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig o 5% yn 2011, i 6.7% yn 2021, sy'n gyfradd gynnydd is nag a welwyd ledled Cymru gyfan (LIC, 2022b). Er eglurder, lleiafrif ethnig yw unrhyw grŵp ethnig y tu allan i wyn 'Welsh, English, Scottish, Northern Irish and British'.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
3	3	9	Y grŵp lleiafrifoedd ethnig mwyaf ym mhob awdurdod lleol yng Ngogledd Cymru oedd "Gwyn Arall". Roedd cyfran y boblogaeth sy'n uniaethu â'r grŵp ethnig hwn ar ei uchaf yn Wrecsam a Sir y Fflint. O fewn y grŵp ethnig "Gwyn" lefel uchel, Conwy oedd yr awdurdod lleol gyda'r gyfran uchaf o'r rhai

			sy'n uniaethu fel "Gwyddelig" yng Nghymru. Yn ddiddorol, roedd 4.3% o aelwydydd yng Ngogledd Cymru yn aelwydydd grŵp ethnig lluosog, sy'n gynydd o 3.6% yn 2011 (LIC, 2022b). Gyda chroestoriadedd mewn golwg, mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cydnabod rhwystrau iaith, cyfathrebu a diwylliannol posibl. Yn genedlaethol yng Nghymru, roedd 2.9 miliwn o drigolion arferol tair oed a throsodd yn siarad Cymraeg neu Saesneg fel eu prif iaith (96.7% o'r boblogaeth, i lawr o 97.1% yn 2011). Yn ôl Cyfrifiad 2021, dywedodd trigolion yng Nghymru nad oeddent yn dewis Cymraeg neu Saesneg fel prif iaith, 78% eu bod yn gallu siarad Saesneg yn dda neu'n dda iawn, tra nad oedd 22% yn gallu siarad Saesneg yn dda iawn neu o gwbl. Pwyleg oedd yr iaith fwyaf cyffredin a siaredir ar ôl y Saesneg a'r Gymraeg fel yr iaith a ffeirir ar gyfer 1% o boblogaeth Gogledd Cymru, ac yna Rwmaneg ac yna Bwlgareg. Iaith Arwyddion Prydain (BSL) oedd yr iaith a ffeirir gan 169 o bobl (sy'n cyfateb i 0.03%) o drigolion arferol tair oed a throsodd ledled Gogledd Cymru. Er mwyn lliniaru unrhyw rwystrau cyfathrebu posibl, bydd y gwasanaeth yn mabwysiadu arferion cynhwysol trwy sicrhau bod gwybodaeth allweddol ar gael yn rhwydd mewn fformatau corfforol a thrwy wefan y Gwasanaeth. Yn ogystal, gall Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y Gwasanaeth helpu i drefnu cyfieithu a dehongli os oes angen. Er mwyn sicrhau bod NWFRS yn cyfleu anghenion gwahanol grwpiau ac unigolion lleiafrifoedd ethnig, mae ymarfer mapio wedi nodi partneriaid newydd penodol fel Bowso, EYST Cymru, Cymuned Affricanaidd Wrecsam, Cyngor Hil Cymru, Rhwydwaith Cydraddoldeb Hiliol Gogledd Cymru, Hwb Amlddiwylliannol Gogledd-dwyrain Cymru a mannau addoli amrywiol ledled y rhanbarth.
--	--	--	---

Dyletswydd economaidd-gymdeithasol			Daeth y Ddyletswydd economaidd-gymdeithasol i rym yng Nghymru ar 31 Mawrth 2021 ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus penodol, wrth wneud penderfyniadau strategol (megis penderfynu ar flaenoriaethau a gosod amcanion), ystyried sut y gallai eu penderfyniadau helpu i leihau'r anghydraddoldebau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
4	3	12	

			Er bod gan awdurdodau lleol yn ardal Gogledd Cymru gyfraddau amddifadedd cartrefi is na'r cyfartaledd yng Nghymru (LIC, 2021), mae rhai o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig wedi'u crynhoi yn nhrefi arfordirol a threfi ar y ffin yng ngogledd Cymru (LIC, 2021). Nid yw gweithio yn atal profi tlodi. I esbonio ymhellach, mae tlodi mewn gwaith wedi codi dros y 5 mlynedd diwethaf ac mae cyfanswm o 12.7 y cant o weithwyr yn byw mewn tlodi oherwydd cyflog isel neu oriau cyfyngedig (JRF, 2020). Er mwyn sicrhau bod Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn estyn allan ac yn dal anghenion pobl sy'n bodloni'r meini prawf ar gyfer statws economaidd isel ac amddifadedd, mae ymarfer mapio cynhwysfawr wedi nodi partneriaid allweddol i helpu i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon. Mae partneriaid allweddol yn cynnwys awdurdodau lleol, elusennau, banciau bwyd, mannau addoli, sefydliadau sy'n seiliedig ar ffydd a grwpiau cymorth lleol. Bydd camau gweithredu penodol yn ystod y cyfnod ymgynghori yn gweld y Gwasanaeth yn trefnu sesiynau grŵp ffocws gan ddefnyddio ystod eang o fethodolegau. Mae'r Gwasanaeth yn cydnabod nad oes gan rai pobl fawr ddim modd i deithio i fynychu grwpiau ffocws trefnedig, tra nad oes gan rai pobl y gallu ariannol i ddefnyddio trafndiaeth breifat neu gyhoeddus. Er mwyn lliniaru risg, bydd y Gwasanaeth yn trefnu grwpiau ffocws mewn gwahanol leoliadau i helpu i ehangu mynediad i bobl leol gyfarfod wyneb yn wyneb mewn lleoliadau hygyrch. Fel ffordd o ehangu mynediad, bydd y Gwasanaeth yn trefnu grwpiau ffocws rhithwir (h.y. trwy Teams) os oes galw. Nid oedd llawer o alw am sesiynau rhithwir yn ystod yr ymgynghoriad cyhoeddus blaenorol, ond bydd y Gwasanaeth yn archwilio a yw'r opsiwn hwn yn ofynnol trwy'r ymgysylltiad cychwynnol. Bydd adborth yn cael ei ddal trwy ffurflenni adborth corfforol, e-bost, ffôn a gwefan y Gwasanaeth i alluogi pobl i leisio eu barn heb fynychu grwpiau ffocws.
--	--	--	--

Yr iaith Gymraeg			Bydd yr holl ddeunyddiau sy'n ymwneud ag ymgynghoriad â'r Cynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol yn cael eu cynhyrchu (ysgrifenedig a llafar) yn Gymraeg a Saesneg. Cyfran y boblogaeth a ddywedodd eu bod yn gallu siarad Cymraeg yng Ngogledd Cymru yw 29.1%, gyda chyfran ychydig yn is (sy'n dangos fel 27.4% o boblogaeth Gogledd Cymru) yn dweud eu bod yn gallu darllen Cymraeg. Mae ein Gwasanaeth yn hynod falch o gyfathrebu yn Gymraeg ac rydym yn sicrhau ein bod yn bodloni (a lle bo'n bosibl) Safonau'r Gymraeg. Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y sampl ymgynghori yn gynrychioliadol o siaradwyr Cymraeg drwy fonitro gweithredol ac wythnosol. Drwy bartneriaeth benodol, bydd y Gwasanaeth yn sicrhau ei fod yn ymgysylltu'n effeithiol â grwpiau sy'n cynnwys pobl sy'n siarad Cymraeg fel prif iaith. Mae'r data diweddaraf a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru (2025) yn awgrymu bod 29.1% o bobl tair oed a hŷn yn gallu siarad Cymraeg. Mae'r ffigwr hwn yn cyfateb i 883,600 o bobl ac mae tystiolaeth bod y Gymraeg yn tyfu mewn poblogrwydd fel iaith lafar ac fel iaith lafar gyntaf. Gyda chroestoriad mewn golwg, rydym yn cydnabod bod ardaloedd gyda'r canrannau uchaf o siaradwyr Cymraeg, fel Gwynedd (77%) ac Ynys Môn (67%), hefyd yn tueddu i fod â nodweddion diwylliannol, economaidd a demograffig gwahanol sy'n siapia profiadau byw pobl.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
3	3	9	

Daearyddiaeth a Lleoliad			Mae Gogledd Cymru yn cwmpasu ardal fawr gyda chymysgedd o ganolfannau trefol â phoblogaeth ddwys a chymunedau gwledig prin eu poblogaeth. Mae'r rhanbarth yn cynnwys ardaloedd Wrecsam, Glannau Dyfrdwy, y Rhyl, Bae Colwyn, y Fflint, Bangor, Llandudno a Chaergybi. Yr ardaloedd mwyaf yng Ngogledd Cymru yw dinas Wrecsam a thref Glannau Dyfrdwy, y Rhyl a Phrestatyn, lle mae prif seilwaith a gwasanaethau manwerthu, diwylliannol, addysgol, twristiaeth a thrafnidiaeth Gogledd Cymru wedi'u lleoli. Bangor, Llandudno a Wrecsam yw dinasoedd y rhanbarth, Bangor yw dinas hynaf Cymru, tra bod Llandudno yn un o leiafau Cymru a Wrecsam a ddaeth yn ddinas yn 2022 yw anheddiad mwyaf y rhanbarth. Mae gan rai ardaloedd grwpiau cymunedol sefydledig sy'n galluogi ein Gwasanaeth i ymgysylltu a chysylltu. Fodd bynnag, nid oes gan rai ardaloedd grwpiau cymunedol a chanolfannau
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
4	3	12	

			cymdeithasol sefydledig a fydd yn galluogi'r Gwasanaeth i gysylltu â phobl yn hawdd. Felly, bydd angen i'r Gwasanaeth wneud y mwyaf o bartneriaethau, cysylltiadau cymunedol a llwyfannau ar-lein i gysylltu. Yn yr un modd, bydd ymgynghoriad ar y Cynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol yn ymgysylltu â phobl ym mhob rhan o Ogledd Cymru a fydd yn sicrhau bod yr adborth a gafwyd yn gynrychioliadol o'r rhanbarth.
--	--	--	--

System ar alwad neu ystyriaethau ar gyfer staff rhan-amser			'Mae staff ar alwad yn ymwneud yn uniongyrchol â'r prosiect hwn. Mae timau ar alwad wedi bod yn ymwneud â dylunio a datblygu'r Cynllun Rheoli Risg Cymunedol Gwasanaethau trwy seminarau Penaethiaid Adrannau ac arweinwyr canol. Yn naturiol, bydd staff ar alwad sy'n gweithio'r system a gedwir yn gallu darparu adborth a fydd yn helpu i lunio Cynllun Rheoli Risg Cymunedol a chyfeiriad strategol y Gwasanaeth ar gyfer 2026/27.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
4	2	8	

Grwpiau Diddordeb Cydraddoldeb Eraill			Ar gyfer yr holl nodweddion gwarchodedig, bu cynnydd yn nifer y troseddau casineb a gofnodwyd yng Nghymru yn ystod y blynyddoedd diwethaf (EHRC, 2018). Mae cyfradd erlyn isel iawn yn y llys yn golygu bod rhai dioddefwyr troseddau casineb yn diffyg ymddiriedaeth mewn gwasanaethau cyhoeddus mewn gwisg. Er bod y diffyg ymddiriedaeth hwn yn effeithio ar yr heddlu a'r timau ymgysylltu cymunedol mewn cynghorau lleol yn bennaf, gall gwasanaethau tân ac achub brofi rhai effeithiau andwyol hefyd. Mae'r adolygiadau diwylliant annibynnol diweddar ymhlith y gwasanaethau tân ac achub yng Nghymru a Lloegr wedi tynnu sylw at faterion diwylliannol yn y sector. Mae hyn yn golygu bod risg y gallai fod lleihau ymddiriedaeth a hyder tuag at y gwasanaethau tân ac achub yn y gymuned.
Tebygolrwydd	Ardrawiad	Cyffredinol	
4	1	4	

A oes gan unrhyw un o'r meini prawf uchod sgôr o 12 ac uwch ac felly mae angen symud i asesiad effaith cydraddoldeb llawn?

Ie

☒

Na

☐

Os oes, cysylltwch â'r Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant drwy e-bost benji.evans@tangogleddcymru.llyw.cymru i fwrw ymlaen â'r asesiad effaith llawn.

Os na, ac mae gan unrhyw un o'r meini prawf sgôr o rhwng 1-5 neu 6-10, pa fecanweithiau rheoli neu welliannau ychwanegol allwch chi eu rhoi ar waith i leihau'r sgôr hyd yn oed ymhellach? Nodi beth fydd y sgôr ar ôl i'r mecanwaith rheoli fod ar waith.

Mae gan rai adrannau sgôr o 12 a throsodd. Mae'r sgoriau yn yr asesiad yn cynrychioli'r risg bresennol y bydd y Gwasanaeth yn ymgysylltu â gwahanol rannau o gymuned Gogledd Cymru. Mae cynllun cyfathrebu ac ymgysylltu wedi'i ddyfeisio i ymgysylltu â'r holl ardaloedd daearyddol yn ystod yr ymgynghoriad i gasglu adborth cynhwysfawr.

Pa ganlyniadau neu newidiadau cadarnhaol fydd yn cael eu cymryd o ganlyniad i unrhyw bwyntiau a nodwyd gan yr asesiad effaith hwn?

Mae'r asesiad hwn yn dangos sut mae'r Gwasanaeth wedi dangos parch dyledus i amrywiaeth cymuned Gogledd Cymru. Mae ystyriaeth am sut y bydd y Gwasanaeth yn ymgysylltu ac yn cyfathrebu â'i gymuned. Mae intersectionality wedi cael ei ystyried mewn gwahanol adrannau o'r asesiad hwn sy'n galluogi'r gwasanaeth i gynllunio ei ddull yn ofalus, o ran ymgysylltu a mabwysiadu methodolegau cyfathrebu addas i ddiwallu anghenion gwahanol grwpiau diddordeb cydraddoldeb.

Mae rhai sgoriau isel sy'n dangos pa mor addas y mae methodoleg yn cael ei mabwysiadu i ddal adborth gyda rhai grwpiau cymunedol. Mae'r sgoriau canolig mewn rhai adrannau o'r asesiad yn tynnu sylw at rywfaint o risg a sut y gall ymgysylltu â gwahanol grwpiau o bobl fod yn heriol neu o leiaf yn cydnabod heriau ymgysylltu â grwpiau penodol mewn ymgynghoriadau blaenorol.

Bydd ymgysylltu â'r rhan fwyaf o grwpiau diddordeb cydraddoldeb trwy gynllunio effeithiol. Mae gofyn i'r Gwasanaeth fabwysiadu dull tîm lle bydd angen i wahanol staff fod yn rhan o heriau iaith, cyfathrebu a logistaidd.

Gwerthusiad ôl-fenter

Lle bo'n berthnasol, rhowch drosolwg (ystod oedran, rhyw, ethnigrwydd ac ati) o bwy a fynychodd y digwyddiad(au), neu a oedd yn rhan o'r polisi neu'r fenter neu yr effeithiwyd arnynt, ac unrhyw sylwadau neu gwynion perthnasol a dderbyniwyd o ran cydraddoldeb a chynhwysiant. Dylid defnyddio'r wybodaeth wedyn i fynd i'r afael ag unrhyw bryderon perthnasol.

Cyn cwblhau, efallai yr hoffech ofyn am gyngor gan y Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y gwasanaethau. Gallwch wneud hyn drwy e-bostio benji.evans@tangogleddcymru.llyw.cymru i'w adolygu.

Ar ôl ei gwblhau, dychwelwch at benji.evans@tangogleddcymrullyw.cymru

Rhestr Gyfeirnodau

Sefydliad Joseph Rowntree (2020). Adroddiad Tlodi'r DU 2019/20. Darganfyddwyd yn: www.jrf.org.uk/report/uk-poverty-2019-20, Cyrchwyd: 12 Ebrill 2023.

Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (2023a) Amcangyfrifon poblogaeth ac aelwydydd, Cymru: Cyfrifiad 2021.

Darganfyddwyd yn:

www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/bulletins/populationandhouseholdestimateswales/census2021#:~:text=4.-

[.Age%20and%20sex%20of%20the%20population,men%20\(49.0%25\)%20in%20Lloegr](http://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/bulletins/populationandhouseholdestimateswales/census2021#:~:text=4.-.Age%20and%20sex%20of%20the%20population,men%20(49.0%25)%20in%20Lloegr), Cyrchwyd: 13 Ebrill 2023.

Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (2023b) Anabledd yn ôl Oedran, rhyw ac amddifadedd, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021. Darganfyddwyd yn:

www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/disability/articles/disabilitybyagesexanddeprivationenglandandwales/census2021#:~:text=Source%3A%20Office%20for%20National%20Statistics%20-%20Cyfrifiad%202021,-Embed%20code&text=Yn%20Cymru%2C%2022.3%25%20o%20fenyw,10.4%25%20a%209.5%25%20yn%20y%20drefn%20honno

Cyrchwyd: 13 Ebrill 2023.

Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (2023c) Anabledd, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021. Wedi'i ddarganfod yn:

[www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandwellbeing/bulletins/disabilityenglandandwales/census2021#:~:text=In%20Wales%2C%20in%202021%2C%20a,\(23.4%25%2C%20696%2C000\),](http://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandwellbeing/bulletins/disabilityenglandandwales/census2021#:~:text=In%20Wales%2C%20in%202021%2C%20a,(23.4%25%2C%20696%2C000),)

Cyrchwyd: 13 Ebrill 2023.

Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (2023d) Cyfeiriadedd rhywiol: oedran a rhyw, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021.

Darganfyddwyd yn:

www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/culturalidentity/sexuality/articles/sexualorientationageandsexenglandandwales/census2021, Cyrchwyd 15 Ebrill 2023.

Adroddiad Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (2015). Darganfyddwyd yn: www.ashfordstpeters.nhs.uk/images/boardpapers/300715/Paper8e.pdf, Cyrchwyd: 4 Ebrill 2023.

Stats Wales (2020) Statws Priodasol yn ôl Oedran a Rhyw. Darganfyddwyd yn: [Statws Priodasol yn ôl Oedran a Rhyw \(llyw.cymru\)](#), Cyrchwyd: 4 Ebrill 2023.

Stonewall (2022a) Atyniad, hunaniaeth a chysylltiad ym Mhrydain Fawr yn 2022. Darganfyddwyd yn:

www.stonewall.org.uk/system/files/rainbow_britain_report.pdf, Cyrchwyd: 4 Ebrill 2023.

Stonewall (2022b) Y gwir am draws. Darganfyddwyd yn: www.stonewall.org.uk/the-truth-about-trans#trans-people-britain, Cyrchwyd: 12 Ebrill 2023.

Llywodraeth Cymru (2021) Gweithredu'r Ddyletswydd economaidd-gymdeithasol Adolygiad o dystiolaeth ar anfantais economaidd-gymdeithasol ac anghydraddoldebau canlyniadau. Wedi'i gael yn: www.gov.wales/sites/default/files/statistics-and-research/2021-11/review-of-evidence-on-socio-economic-disadvantage-and-inequalities-of-outcome-revised.pdf, Cyrchwyd: 12 Ebrill 2021.

Llywodraeth Cymru (2022a) Data iaith Gymraeg o'r Arolwg Poblogaeth Flynyddol: 2020. Wedi'i ddarganfod yn: www.llyw.cymru/data-cymraeg-annual-poblogaeth-arolwg-2020, Cyrchwyd: 14 Ebrill 2023.

Llywodraeth Cymru (2022b) Grŵp ethnig, hunaniaeth genedlaethol, iaith a chrefydd yng Nghymru - Cyfrifiad 2021. Darganfyddwyd yn: [Grŵp ethnig, hunaniaeth genedlaethol, iaith a chrefydd yng Nghymru \(Cyfrifiad 2021\) | LLYW. CYMRU](#), Cyrchwyd: 12 Ebrill 2023.